



27.4.2005

PPO-2004-R-10-53

Jokilaaksojen Jäte Oy  
PL 66  
84101 YLIVIESKA

Viite

Asia

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO JOKILAAKSOJEN JÄTE OY:N JÄTEKES-  
KUKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Jokilaaksojen Jäte Oy on toimittanut 29.12.2004 Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle ympäristölupamenettelystä annetun lain (YVA-lain) mukaisen arviointiselostuksen, joka koskee yhtiön uutta jätteiden käsittelyaluetta.

## HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENTTELY

### Hankkeen nimi

Jokilaaksojen Jäte Oy:n jätekeskus

### Hankkeesta vastaava

Jokilaaksojen Jäte Oy  
PL 66  
84101 YLIVIESKA

Konsulttina toimii Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy,  
Terveystie 2, 15870 HOLLOLA

### Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Tähän hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointia YVA-lain 4 §:n 1 momentin ja -asetuksen 6 §:n hankeluettelon kohtien 11 b) muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden polttolaitokset tai fysikaalis-kemialliset käsittelylaitokset, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa sekä biologiset käsittelylaitokset, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle; ja 11 c) yhdyskuntajätteiden tai lietteiden kaatopaikat, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan siinä selvitetään ja arvioidaan hankkeen ympäristövaikutukset ja esitetään, miten haitallisia vaikutuksia voidaan estää. YVA-menettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaisena toimivalle alueelliselle ympäristökeskukselle. Arviointiohjelma on suunnitelma siitä, miten arviointi tullaan suorittamaan. Yhteysviranomaisen esittää lausunnossaan, miltä osin arviointiohjelmaa on mahdollisesti tarkistettava.

Hankkeesta vastaava arvioi hankkeen ympäristövaikutukset arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen. Yhteysviranomaisen antaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomaisen toimittaa lausuntonsa ja muiden kannanotot hankkeesta vastaavalle.

### **Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset**

Jätekeskukselle on haettava ympäristölupa Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselta. Hankkeeseen liittyvät uudisrakennukset tarvitsevat rakennusluvan, joka haetaan paikalliselta rakennusviranomaiselta. Muita mahdollisia lupia ovat mm. toimenpidelupa, maisematyölupa, kemikaalien varastointilupa ja jätevesien liittymissopimus.

### **Hanke ja sen vaihtoehdot**

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkasteltavana hankkeena on Jokilaaksojen Jäte Oy:n toimialueelle perustettava keskitetty jätekeskus, jonka toimintakokonaisuudet ovat materiaalien vastaanotto, syntypaikkalajitellun jätteen esikäsittely ja siirtokuormaus, rakennus- ja teollisuusjätteiden vastaanotto ja välivarastointi, jätemaan ja pilaantuneiden maiden hyödyntäminen ja käsittely, hyötykäyttökelvottomien jakeiden loppusijoitus, varus biojätteen ja lietteen käsittelyyn tai siirtokuormaukseen sekä tukitoiminnot kuten vesien keräily ja käsittely, kaatopaikkakaasun keräily ja käsittely sekä toiminnan valvonta ja tarkkailu. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on mukana kaksi vaihtoehtoista keskitetyn jätekeskuksen sijoituspaikkaa:

Vaihtoehto 1 (VE1) - Ylivieskan jätekeskus

Vaihtoehto 2 (VE2) - Haapaveden jätekeskus

Sijoituspaikkavaihtoehtojen lisäksi ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan myös toiminnallisina vaihtoehtoina

#### Biojäte ja liete

- Vaihtoehto 1: suurtuottajien ja kotitalouksien erilliskerätty biojäte ja liete kompostoidaan jätekeskukseen rakennettavassa kompostointilaitoksessa tai mädättämössä
- Vaihtoehto 2: erilliskerätty biojäte ja liete siirtokuormataan jätekeskuksessa ja toimitetaan muualle käsiteltäväksi

#### Vesienkäsittely

- Jätekeskuksessa muodostuvat väkevät vedet käsitellään paikanpäällä jätekeskukseen rakennettavassa puhdistamossa
- Jätekeskuksessa muodostuvat väkevät vedet viemäroidään kunnalliselle jätevedenpuhdistamolle.

Edellisten vaihtoehtojen lisäksi arviointimenettelyssä arvioidaan hankkeen toteuttamatta jättämisen (VE0) vaikutukset.

## **Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin**

Arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

## **ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN**

Arviointiselostuksen vireilläolosta on kuulutettu YVA-lain ja -asetuksen mukaisesti Ylivieskan ja Haapaveden kaupunkien ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen ilmoitus-tauluilla 5.1. - 28.2.2005 välisenä aikana. Arviointiselostuksesta on pyydetty lausunnot jäteyhtiön omistajakunnilta (Ylivieska, Haapavesi, Alavieska, Haapajärvi, Himanka, Kalajo-ki, Kannus, Käsämäki, Merijärvi, Nivala, Oulainen, Piippola, Pulkki, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Rantsila, Sievi, Toholampi, Ullava) sekä Länsi-Suomen ympäristökeskukselta, Pohjois-Pohjanmaan liitolta, Keski-Pohjanmaan liitolta, Oulun lääninhallituksen sosiaali- ja terveystoimialalta, Oulun tiepiiriltä sekä Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry:ltä. Arviointiohjelma on ollut nähtävillä kuulutuksen ajan Ylivieskan ja Haapaveden kaupungin taloilla ja pääkirjastoissa, Jokilaaksojen Jäte Oy:n toimistossa sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa Oulussa ja Kokkolassa. Ympäristökeskus kuulutti arviointiohjelman nähtävillä olosta sanomalehti Kalajokilaaksossa ja sanomalehti Pyhäjoki-seudussa 5.1.2005.

YVA-menettelyä seuraamaan ja ohjaamaan perustettiin ohjausryhmä, jonka tarkoituksena oli edistää tiedonkulkua hankkeesta vastaavan, viranomaisten ja muiden hankkeen sidosryhmien välillä. Ohjausryhmään kuuluvat hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, Pohjois-Pohjanmaan liiton, omistajakuntien sekä YVA-konsultin edustajat. Seurantaryhmä on kokoontunut arviointiselostuksen laadintavaiheessa kerran.

Arviointiselostuksesta järjestettiin 17.1.2005 esittelytilaisuudet Ylivieskassa ja Haapavedellä. Tilaisuuksissa oli yhteensä 67 osallistujaa.

## **YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ**

Lausuntoja ja kannanottoja toimitettiin yhteysviranomaiselle yhteensä 29 kappaletta. Yhteysviranomaisen lausunnossa on esitetty niistä pääkohdat. Kopiot lausunnoista toimitetaan hankkeesta vastaavalle yhteysviranomaisen lausunnon liitteenä. Alkuperäiset lausunnot ja kannanotot ovat nähtävillä ympäristökeskuksessa.

**Ylivieskan kaupunki** toteaa lausunnossaan, että arviointiselostus on riittävän kattava ja antaa perustellun lähtökohdan jätekeskuksen sijoituspaikan ratkaisemiseksi. Ylivieskan kaupunki esittää toimintaa koskevat yksityiskohtaiset vaatimukset ympäristölupamenettelyssä, mikäli Jokilaaksojen Jäte Oy päätyy sijoittamaan jätekeskuksen Ylivieskaan. Ympäristölupaan sisällytettävillä lupaehdoilla voidaan Ylivieskan kaupungin näkemyksen mukaan oleellisesti vähentää toiminnan vaikutuksia ympäristöön, asutukseen, virkistyskäyttöön sekä maisemakuvaan.

**Haapaveden kaupunki** pitää arviointiselostusta perusteellisena ja tosiasioihin perustavana. Selostuksessa on tuotu riittävä selkeästi esille arvioitavissa olevat ympäristövaikutukset. Kun arviointiselostusvaiheessa ei oteta huomioon uuden jätekeskuksen vaikutuksia sijoitus-kunnan talouteen ja paikkakunnan työllisyyteen tai mahdollisiin yhteisiin kunnallistekniikan rakennushankkeisiin, Haapaveden kaupunki pitää vaihtoehdon 1:n toteuttamista ensisijaisena sen ihmisiin kohdistuvien vähäisempien haitallisten ympäristövaikutusten perusteella. Hankkeen lopulliseen toteuttamiseen kaupunki ottaa kantaa vasta sen jälkeen, kun hankkeen muutkin vaikutukset on selvitetty.

**Alavieskan kunta** toteaa lausunnossaan, että keskitetyn jätekeskuksen sijoituspaikkana Ylivieskan jätekeskus olisi sekä logistisesti että ympäristövaikutukset huomioon ottaen parempi vaihtoehto.

**Haapajärven kaupungin** lausunnossa todetaan, että logistiikan kannalta sijaintipaikalla ei ole merkitystä haapajärvisille. Arviointiselostuksessa on esitetty maankäyttöön ja vesien suojeluun liittyviä seikkoja, joiden perusteella Ylivieska on sopivampi sijoituspaikka jätekeskukselle. Tällä perusteella Haapajärven kaupunki esittää, että jätekeskuksen suunnittelua Ylivieskaan jatketaan. Kaupunki pitää tärkeänä, että biojätteen käsittely ja hyödyntäminen on huomioitu arviointiselostuksessa.

**Himangan kunta** toteaa, että Jokilaaksojen Jäte Oy:n jätekeskus tulisi sijoittaa 1-vaihtoehdon (VE1) mukaisesti Ylivieskaan. Ylivieskan jätekeskuksen sijoituspaikka on parempi rakennetun ympäristön, asutuksen, virkistysalueiden sijainnin ja muihin häiriintyviin kohteisiin aiheutuvien vaikutusten suhteen sekä jätekeskuksessa muodostuvien vesien purkuvesistön ominaisuuksien suhteen. Lisäksi maantieteellisesti tarkasteltuna Ylivieskan jätekeskus on lähempänä Himangan kuntaa ja kuntalaisia kuin Haapaveden jätekeskus.

**Kannuksen kaupunki** toteaa, että Ylivieskan jätekeskus (VE1) on liikenteellisesti edullisemmin ja paremmin saavutettavissa lyhyemmän matkan ja paremman tiestön takia. Muuten jätekeskuksen ympäristövaikutukset ovat paikallisia.

**Merijärven kunta** katsoo, että uuden jätekeskuksen sijoituspaikaksi tulisi valita Ylivieska. Esitetyssä vaihtoehdossa aiheutuu ennalta arvioiden pienemmät ympäristövaikutukset jätealueen ympäristölle ja muulle maan käytölle. Ylivieska on myös kokonaistaloudellisempi vaihtoehto. Rautatien läheisyys mahdollistaa myös sen hyödyntämisen suurempien jättemassojen siirtokuljetuksissa.

**Nivalan kaupunki** esittää jätekeskuksen sijoituspaikaksi Ylivieskan jätekeskusta (VE1). Toiminnallisten vaihtoehtojen valinnassa tulee huomioida ympäristöystävällisin ja yksityistalouksille taloudellisin vaihtoehto.

**Oulaisten kaupunki** toteaa, että arviointiselostus antaa riittävän ja monipuolisen kuvan arvioitavasta asiasta. Kaupunki pitää Ylivieskan jätekeskus (VE1)-vaihtoehtoa parempana tulevan jätekeskuksen sijoituspaikkana sekä läheisen sijaintinsa (kantatien 86 varressa ja lähempänä kuin Haapavesi) että arviointiohjelmassa mainittujen muidenkin ympäristöllisten syiden vuoksi. Vesistövaikutusten puolesta Ylivieska soveltuu paremmin jätekeskuksen sijaintipaikaksi, sillä Pyhäjoessa kaatopaikan hulevesien ja puhdistettujen jätevesien mahdolliset haittavaikutukset voivat happamamman jokiveden vuoksi levitä laaja-alaisemmin alapuoliseen vesistöön ja haitata koskiensuojelulla rauhoitetun Pyhäjoen lohenpalautusohjelmaa ja rapujen palautumista Pyhäjokeen.

Oulaisten kaupunki pitää parempana vaihtoehtona jätekeskuksessa muodostuvien väkevien jätevesien viemärointiä kunnalliselle jätevedenpuhdistamolle kuin oman puhdistamon rakentamista. Nolla-vaihtoehtoa (VE0) Oulaisten kaupunki pitää lähinnä teoreettisena vaihtoehtona. Toimintojen keskittymisestä huolimatta 21 kunnan ja lähes 100 000 asukkaan suuruisella toiminta-alueella tulee olla yksi arviointiselostuksen mukainen jätekeskus.

**Piippolan kunta** pitää Jokilaaksojen Jäte Oy:n laadittamaa jätekeskuksen ympäristövaikutusten arviointiselostusta perusteellisena ja tosiasioihin perustuvana. Selostuksessa on tuotu riittävän selkeästi esille arvioitavissa olevat ympäristövaikutukset.

Huomioiden jätteiden kuljetusmatkat ja hankkeen muut, mm. työllisyysvaikutukset koko seutukunnan osalta Piippolan kunta pitää sijoitusvaihtoehtoa 2 (Haapavesi) parempana kuin vaihtoehtoa 1 (Ylivieska).

**Pulkkilan kunnalla** ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta.

**Pyhäjoen kunta** toteaa lausunnossaan, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on riittävällä tarkkuudella ja monipuolisesti selvitetty mahdolliset ympäristöolosuhteet ja -haitat kummassakin keskitetyn jätekeskuksen sijoituspaikkavaihtoehdossa. Nollavaihtoehto ei ole realistinen eikä oikea vaihtoehto, vaikka sen ympäristövaikutukset olisivat joltain osin vähäisempiä. Se lisäisi kuljetusmatkoja ja kuljetusten aiheuttamia kustannuksia Jäte Oy:n asiakkaille ja yrityksille.

Keskitetyn jätekeskuksen toteuttaminen Ylivieskaan olisi ympäristöhaittojen ja kestävä kehityksen kannalta suotuisampi vaihtoehto. Selostuksessa on jätetty kuitenkin varsin vähälle tarkastelu jätteen loppusijoitusvarastoinnista. Selostuksessa ei myöskään esitetä, miten varmistetaan riittävällä varmuudella ja riittäviksi ajoiksi varastointiturvallisuus ja –taloudellisuus. Selostuksessa ei kerrota, tullaanko varastointikirjanpidossa ja suunnitelmisessa tekemään tarkat jätteen laatu- ja sijoituspaikkakartat, jotta tietotaidon kasvaessa riskikohdat ja mahdolliset tulevat raaka-aineet voidaan tarkasti paikallistaa.

**Pyhäjärven kaupunki** toteaa, että mahdollisten asutukselle aiheutuvien haittojen sekä mm. kalataloudelle ja virkistyskäytölle tärkeän Pyhäjoen vesistön suojelun kannalta Ylivieskan vaihtoehto (VE1) on parempi kuin Haapaveden vaihtoehto (VE2). Hankkeen toteuttamatta jättäminen (VE0) ei ole nykytilanteessa realistinen, sillä tällöin kuljetusmatkat alueen ulkopuolelle muodostuisivat hyvin pitkiksi.

Toiminnallisista vaihtoehdoista tulee suosia jätekeskuksessa mahdollisimman pitkälle tapahtuvaa jätteiden käsittelyä, eli biojätteen ja lietteen laitospöytäkäyttöä käyttäen parasta käytökelpoista tekniikkaa. Jätevesien puhdistus tulisi hoitaa kunnallisessa puhdistamossa, jos puhdistamon kapasiteetti riittää hyvin jätekeskuksen jätevesien käsittelyyn.

**Pyhännän kunta** esittää lausunnossaan, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa olevan sijoitusvaihtoehtojen vertailutaulukon arviointikriteerien johdosta Jokilaaksojen Jäte Oy:n jätekeskuksen tarkoituksenmukainen sijoituspaikka on Ylivieskan kaupunki.

**Sievin kunnalla** ei ole huomautettavaa arviointiselostuksen laajuuteen tai sisältöön. Arviointiselostus voi olla pohjana ratkaisun tekemiseen jätekeskuksen sijaintipaikkaa päätettäessä. Päätös tulee perustua kokonaistaloudelliseen tarkasteluun, joka ottaa huomioon kaikki asiaan vaikuttavat seikat. Sievillä ei ole huomauttamista ehdotettuun sijaintipaikkaan Ylivieskassa.

**Toholammin kunta** puoltaa VE1:n toteuttamista. Ylivieskan vaihtoehdon vaikutukset ympäristöön ovat arviointiselostuksen mukaan vähäisemmät kuin Haapaveden. Toholammin kannalta Ylivieskan vaihtoehto on myös sijainniltaan parempi.

**Länsi-Suomen ympäristökeskus** toteaa lausunnossaan, että jätekeskuksen ympäristövaikutuksia on käsitelty suhteellisen monipuolisesti ja oleelliset asiat on tuotu esiin vertailua varten. Ylivieskaan sijoittuvien vaihtoehtojen vaikutukset eivät suuresti poikkea toisistaan. Vaihtoehdot vaikuttavat Haapaveden vaihtoehtoa selvästi paremmilta. Yli 100 000 asukaan alueella tarvitaan jatkossakin ainakin loppusijoitus- ja siirtokuormauspalvelut.

**Pohjois-Pohjanmaan liitto** katsoo, että arviointiselostus on laadittu arviointiohjelman mukaan ja vastaa myös arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa esitettyihin näkököhtiin. Ylivieskaan sijoitettava jätteenkäsittelyalue on osoitettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa, joka vahvistettiin ympäristöministeriössä 17.2.2005. Samalla vahvistettiin seutukaavan kumoaminen. Pohjois-Pohjanmaan liitto edellyttää, että arviointiselostusta korjataan näiltä osin.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää molempia vaihtoehtoja mahdollisina jätekeskuksen sijoituspaikaksi. Vähäisempien ympäristövaikutusten ja voimassa olevan maakuntakaavan perusteella nousee Ylivieska sijoituspaikkana kuitenkin Haapaveden edelle.

**Keski-Pohjanmaan liitto** näkemyksen mukaan arviointiselostus täyttää sille asetetut vaatimukset. Hanke on seudullisesti merkittävä ja vaikuttaa olennaisesti alueen jätehuoltoon toimivuuteen ja kehittämiseen tulevaisuudessa.

**Oulun lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto** toteaa lausunnossaan, että ihmisiin kohdistuvat merkittävimmät vaikutukset on pystytty arvioinnissa tunnistamaan ja arvioimaan kattavasti osittain. Liikenteen ja biojätteen käsittelyn vaikutusarvioinnin osalta lääninhallitus katsoo arviointiselostuksen puutteelliseksi.

Erilliskerätyn biojätteen käsittelyvaihtoehtojen vaikutusarviointi olisi tullut tehdä yhdenvertaisesti muiden vaihtoehtojen yhteydessä. Muualla Suomessa saatujen kokemusten perusteella nimenomaan biojätteen käsittelyyn – etenkin aumakompostointiin – on liittynyt monia ongelmia ja mm. hajuhaitat ovat olleet merkittäviä. Laitoskompostointiinkin liittyy paljon epävarmuustekijöitä ja tilanteen hallinnasta riippuen hajuhaittoja esiintyy myös tässä menetelmässä. Biojätteen käsittelyn osalta olisi ollut ensiarvoisen tärkeää tarkastella hajuhaittojen alueellista leviämistä suhteessa ympäröivään asutukseen. Biojätteen käsittelyn toteuttamiskelpoisuusarvioinnin pohjaksi on tehtävä lisäselvityksiä, mikäli biojätettä tulleen laitospolisesti käsittelemään jätekeskusalueella.

Liikenteen osalta arviointiselostuksessa olisi ollut syytä esittää kuljetusreitit havainnollisemmin esimerkiksi kartalla sekä mahdolliset vaihtoehtoiset kuljetusreitit, jolloin arvioinnin yhteydessä olisi pystytty paremmin hahmottamaan myös liikenteen kokonaisvaikutukset (esim. liikenteen lisääntyminen, melun lisääntyminen, tiestön tämänhetkinen kunto ja turvallisuus). Liikennemäärien lisääntymisen osalta vaikutustarkastelu keskittyy vain jätekeskuksen välittömään läheisyyteen.

**Oulun tiepiiri** toteaa lausunnossaan, että mikäli alueellinen jätekeskus perustetaan Ylivieskaan, jätekeskuksen liikennemäärän arvioidaan kasvavan nykyisestä 2-3 -kertaisiksi. Tällöin arviointiselostuksessa esitetään rakennettavaksi uusi liittymä suoraan kantatieltä jätekeskuksen kohdalle, noin 1,5 km Tuomelan liittymästä koilliseen. Tiepiirin mielestä parempi ratkaisu on nykyisen kantatien 86 ja Tuomelan yksityistien liittymän parantaminen.

Mikäli jätekeskus perustetaan Haapavedelle, kasvavat liikennemäärät nykyisestä 10 raskaasta ajoneuvosta/vrk noin 170 raskaaseen ajoneuvoon/vrk. Tiepiirin näkemyksen mukaan lisääntyvä raskasliikenne aiheuttaa enemmän ongelmia lähialueen asukkaille Haapavedellä kuin Ylivieskassa.

**Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry** toteaa lausunnossaan, että toimintojen vaikutusten arvioinnissa jätejakeiden kertymistä on käytetty ennusteisiin pohjautuvia maksimi-arvoja. Kertymien suuruuteen kiinnitettiin huomiota jo ohjelmasta annetussa palautteessa, mutta edelleenkin valittuja lukuarvoja ei perustella muutoin kuin viittaamalla muihin hyvin epämääräisiin ennusteisiin. Yhtiön toimialueena on merkittävä väestökeskittymä Oulun läänin eteläosassa, mutta alueen väestössä ja elinkeinotoiminnassa tuskin tapahtuu mitään sellaista rajua muutosta, joka selittäisi jätemäärien huikkeen kasvun, varsinkin kun jätepolitiikan tehtävänä on nimenomaan vähentää jätteen syntyä.

Jätekeritymien ohella arvioinnin laatija on epävarma jätekeskuksen toimintojen sisällöstä. Jättestrategian mukaan tulevaisuudessa mahdollisimman suuri osuus vastaanotettavasta jätteestä pyritään toimittamaan materiaalina hyödynnettäväksi. Selostuksessa ilmoitetaan, että materiaalina hyödynnetään osa biojätteestä, mahdolliset lietteet, paperi, lasi ja metalli, osa laji-

tellusta rakennusjätteestä ja osa teollisuusjätteestä. Jätejakeet, joiden hyödyntäminen materiaalina ei ole mahdollista pyritään toimittamaan energiahyötykäyttöön. Energiahyötykäyttöön menisivät syntypaikkalajiteltu yhdyskuntajäte, mahdollisesti biojäte joiltain osin, puujäte, osa lajittelemattomasta rakennus- ja teollisuusjätteestä, osa lajitellusta rakennusjätteestä ja osa teollisuusjätteestä.

Selostuksen mukaan lajittelematonta sekajätejakeetta ei enää ole. Sen korvaa syntypaikkalajiteltu jäte, joka siirtokuormataan ja kuljetetaan muualle hyödynnettäväksi. Tämä on kuitenkin sitä aiemmin sekajätteenä kaatopaikalle sijoitettua jätemassaa. Suunnitelman mukaan biojätteen lajittelua on tarkoitus kehittää, mutta sen erilliskeräys tulee olemaan kuitenkin vain osittaista. Energiajätteeksi päätyvä jäte voi siten sisältää runsaastikin märkiä ja kosteita biohajoavia jätejakeita. Kartonkipakkausten lajittelua ja erilliskeräystä ei ole tarkoitus järjestää.

Jätejakeiden käsittelymenetelmien kuvauksessa ja niiden vaikutusten arvioinnissa on puutteita. Selostuksen mukaan nykyisin kaatopaikalle sellaisenaan loppusijoitettava syntypaikkalajiteltu yhdyskuntajäte siirtokuormataan ja kuljetetaan muualle hyödynnettäväksi, siis poltettavaksi energiajakeena. Toimintaa varten tarvitaan siirtokuormausasema. Selostuksessa ei kerrota mitään niistä tekniikoista, joilla energiahyötykäyttöön ohjautuva jae poltetaan. Selostuksesta ei käy myöskään ilmi, palautetaanko Jokilaaksojen Jäte Oy:n alueelta kertyvien jätteiden polttotuhkat loppusijoitettavaksi alueen omaan jätekeskukseen.

Väkevien jätevesien lähteiksi luetellaan kaatopaikkapenkan suotovedet, sosiaalituloista kertyvät jätevedet ja siirtokuormausaseman mahdolliset pesuvedet ja määräksi 100-230 kuutiota vuorokaudessa. Selostuksen mukaan biojätteen siirtokuormauksessa ei oikein toteutettuna synny väkeviä jätevesiä. Biojätteen sekä lietteen tiivistämisestä syntyy siirtokuormausasemalla muutakin väkevää jätevettä kuin vain pesuvettä. Lietteen aiheuttamia mahdollisia väkeviä vesiä ei käsitellä muutoinkaan lainkaan.

Kaasun keräily vanhalta kaatopaikalta sekä uudelta täyttöalueelta ja mädätysvaihtoehtoon liittyvä kaasun hyödyntäminen sivuutetaan lyhyesti.

#### Vaikutusten arviointi

Luontotyyppien tai aiempien maanmuokkausten vaikutuksia vesiensuojelun järjestelyihin ei selvitetä. Vastaanottavan vesistön nykytilatarkastelussa asenteena tuntuu myös olevan, että kuormituksen jo muuttaman vesistön lisäkuormitus on merkityksetöntä, koska vesistöillä ei ole enää "erityisiä luonto- tai virkistyskäyttöarvoja". Sekä piste- että hajakuormitusta on pyrittävä vähentämään mitoittamalla toiminnot ja suunnittelemalla vesiensuojelu niin, että se on mahdollista.

Haapaveden jäteaseman läheisyydessä oleva lähde on ilmeisesti jatkuvassa talouskäytössä. Hankkeen vaikutus lähteen veden laatuun ja sen käyttöön talousvetenä olisi pitänyt selvittää ja arvioida vaikutusten merkitystä hankkeelle.

Pilaantuneiden maiden termisen käsittelyn vaikutuksista otetaan esille vain laitoksen savukaasupäästöt. Termistä käsittelyä ei mainita esimerkiksi mahdollisena melun lähteenä.

Vaikutukset luonnonvarojen säästämiseen eivät ole yksiselitteisiä, jos ja kun tarjotaan kotitalouksille mahdollisuutta sanomalehtipaperin, lasin metallin ja ongelmajätteiden ohella vain syntypaikkalajiteltuun energiajakeeseen. Iso osa materiaalihuötykäyttöön soveltuvasta aineesta ohjautuu tällöin polttoon.

Jätehuollon keskittämisessä on vankat ympäristönsuojelulliset perusteensa. Tarkasteltavan vaikutusten arvioinnin tekoa on varmasti haitannut Jokilaaksojen Jäte Oy:n jätehuoltostrategian keskeneräisyys. Sijoituspaikkoina vertaillut kohteet Ylivieskassa ja Haapavedellä

vaikuttavat pääosin samanarvoisilta, mikä johtuu paljolti siitä, että molemmat paikat ovat jo ennestään jätehuoltoalueita. Niiden maankäytössä ei siten tapahtuisi ratkaisevaa muutosta, joka voisi tulla ikävänä yllätyksenä lähiseudulle. Ympäristövaikutusten hallittavuutta ja lieventämismahdollisuuksia on syytä vielä jatkosuunnittelussa parantaa. Jätekeskuksen sijainti saattaa olla paikkakunnalle myönteinen asia, kun se on materiaalin kierrätyskeskus ja enää hyvin vähäisessä määrin kaatopaikka. Maisemointi ja kaasujen talteenotto vielä omalta osaltaan poistavat tarvetta torjua jätteiden loppusijoitus toisaalle.

**Vattukylän kylätoimikunta** (Haapavesi) esittää kannanottonaan, että Haapavedellä Vattukylässä jätekeskuksella on selvästi enemmän haittatekijöitä sen läheisyydessä asuville ihmisille kuin Ylivieskassa.

Toiminta jätealueella sekä biojätteen ja lietteen käsittely aiheuttavat hajuhaittaa alueen lähimmille asukkaille, jotka Haapavedellä ovat alle 0,5 km läheisyydessä. Asuntojen ja asuimonttien sekä viljelysmaiden arvo laskee ja asuntojen rakentaminen lähialueelle lakkaa. Ympäristössä on tällä hetkellä luomutiloja ja isoja tavanomaisia viljelysaloja. Kylän virkistysalue sijaitsee noin 400 metrin päässä suunnittelualueesta. Kuntopolku, laavupaikka sekä vanha Hietämäentie ovat kyläläisten ulkoilukäytössä. Vattukyläläisten suosimat marjastus- ja sienestysmetsät ovat tällä alueella. Hietämäentien varressa sijaitsee myös pohjavesimaauimala, joka on kesäisin kovassa käytössä. Nykyisen kaatopaikan näköetäisyydellä Hietämäentien varressa on ravirata, jossa pidetään säännöllisesti hevosravikilpailuja.

Jätekeskuksen päästöt ja lisääntyvä rekkaliikenne huonontavat jätealueen läheisyydessä ja kuljetusreittien varrella asuvien ihmisten ilmanlaatua. Raviradalla melun 45 dB:n ohjearvo ylittyy ja se koetaan häiritseväksi. Työkoneiden melu on jo nyt haittana lähellä asuville ihmisille.

Rekkaliikenne on jo nyt vilkasta Kärsämäen tiellä Haapaveden turvevoimalan johdosta ja laajenevan jätekeskuksen myötä liikenne kasvaa huomattavasti. Vattukylän ala-asteen noin 80 oppilaan koulutie tulee olemaan turvaton, vaikka tien vierellä kulkeekin kevyenliikenteen väylä.

Lokit ja korpit ovat etenkin maanviljelijöiden suurena kiusana. Ne repivät pelloilla muoviin pakatut pyöröpaalit, pilaavat heinän ja levittävät tauteja muihin eläimiin. Toimenpiteistä huolimatta jätekeskuksen ja kuljetusreittien välittömään läheisyyteen leviää roskaa, jotka jo nyt pilaavat kylämaisemaa.

Maisemavaikutukset ovat Haapavedellä suuremmat kuin Ylivieskassa. Haapavedellä jätekeskus on nähtävissä lähimmiltä asuinalueilta, samoin virkistyskäytössä harjoitusraviradalle ja Hietämäentielle. Etelälahden tieltä näkösuoja jätealueelle tullut myös lähivuosiin vähenemään, samalla hajuhaitat tulevat lisääntymään tielle päin.

Vesistöjen ominaisuuksien perusteella Haapavedellä vähäisenkin kuormituksen vaikutus on suurempi. Pyhäjoen vesi on kevätkaudella happamampaa, jolloin haitta-aineet voivat levitä laaja-alaisemmin alapuoliseen vesistöön ja typpikuorman lisäys vaikuttaa Pyhäjoen alaosan rehevöitymiseen. Pyhäjoki kuuluu lohikantojen elvytysohjelmaan. Haapavedellä kunnallinen puhdistamo on Haapajärven alapuolella ja vaikka jätealueelta tulevat puhdistettaisiin paikallisesti, ne johdettaisiin Haapajärven yläpuolelle. Haapavedellä jätealueen välittömässä läheisyydessä on lähde, joka on rakennettu talousvesikäyttöön soveltuvaksi.

**Kankaan Nuorisoseura ry** (Ylivieska) toteaa kannanotossaan, että se edustaa kylärypästä, johon kuuluu Järviperä, Murto, Teikkoperä, Harvaperä, Rajaperä, Kangas ja Tuomiperä.

Jokilaaksojen Jäte Oy:n suunnittelema Ylivieskan Jätekeskus VE1 sijaitsee Ylivieskan kaupungin keskustan ja kyläryppään välissä. Sijainnillaan ja haitallisilla vaikutuksillaan jä-

tekeskus eristää kyläryppään kaupungin keskustasta, estää asutuksen luonnollisen laajenemisen ja alentaa kiinteistöjen arvoa. Nykyisen kaatopaikan haittavaikutuksia ovat mm. hajuhaitta, ympäristön roskaantuminen ja roskalintujen lisääntyminen. Mikäli toiminta laajenee arviointiselostuksessa esitetyn mukaisesti, ongelmat lisääntyvät entisestään. Muualta Suomesta saatujen kokemusten perusteella jätealueen hajuhaitta-alue ulottuu 5 km:n alueelle.

Kyliin alueelle sijoittuva Korkiakallion ulkoilualue sijaitsee 700 m:n päässä suunnitellulta jätekeskuksen alueelta. Aluetta käytetään runsaasti luonnossa liikkumiseen, marjastukseen ja sienestykseen. Jätekeskuksen toteutuessa tämä Ylivieskan alueelle ainutlaatuinen korkea kallioalue jää jätekeskuksen suoja-alueen sisälle ja kaupunkilaisten virkistyskäyttö alueella estyy. Toinen alueella sijaitseva luontoalue on kuivattu Mertuajärvi (sijainti alle 2 km suunnitellusta jätekeskuksesta). Kaatopaikalla ruokailevat linnut verottavat jo nyt Mertuajärvellä pesivien muutto- ja vesilintujen munien ja poikasten määrää. Runsaan vesilintukannan vuoksi ja kaupunkilaisten virkistysmahdollisuuksien lisäämiseksi ovat kyläläiset suunnitelleet järven uudelleen vesittämistä ja se on mukana voimassa olevassa kyläsuunnitelmassa. Hanke on siirtynyt rahoituksen puuttumisen vuoksi, mutta nykyinen EU – rahoitus mahdollistaa näinkin mittavan hankkeen toteuttamisen. Alueella on tehty alustavia mittauksia joitakin vuosia sitten.

Kyläläiset ovat omatoimisesti huolehtineet alueen tienvarsien irtoroskien siistimisestä ja lisänneet alueen viihtyvyyttä mm. liikennejakajien kukkaistutuksilla, koska kukaan ei ole vastannut tien varsien siisteydestä. Lisääntyvä jätteiden kuljetus alueella lisää ympäristön roskaantumista ja heikentää alueen viihtyvyyttä.

Liikenteen lisääntyminen tuo myös ongelmia. Kantatiellä 86 ei ole kevyen liikenteen väyliä eikä ryhmittäytymiskaistoja kääntyvälle liikenteelle. Raskaan liikenteen lisääntyminen vaarantaa erityisesti polkupyöräliikennettä, joka kevät- ja kesäaikaan on runsasta sekä kaupungista Kekajärven uimarannalle päin että kyliltä kaupungin suuntaan.

Kankaan Nuorisoseura ry esittää, että jätekeskukselle etsitään sijoituspaikka, josta lähimpään asutukseen on vähintään 5 kilometriä. Arviointiohjelmassa esitetyiltä paikkakunnilta tällainen alue löytyy. Laajemmalla tyhjällä alueella jätekeskus varmistaisi myös sen, että toiminta voisi luontevasti tarvittaessa laajentua.

**307 ylivieskalaisen kannanotossa** vastustetaan uuden jätekeskuksen sijoittamista nykyisen Ylivieskan jätealueen yhteyteen Ouluntien ja rautatien väliin. Jätekeskuksen sijoittaminen kaupungin keskustan ja asuma-alueiden läheisyyteen ei edistä aluekeskuksena kehittyvän Ylivieskan imagoa. 20 kunnan jätteiden kuljettamisen myötä lisääntyy roskaantuminen jätekeskukselle johtavien teiden varsilla. Biojätteiden käsittelyn aiheuttama hajuhaitta tulee koskemaan koko keskustan pohjoispuolista aluetta (biojätteen hajuhaitta-alue 3 – 5 km). Jätekeskukselle tulee etsiä alue, jossa ei ole asutusta 5 kilometrin säteellä.

**Kannanoton esittäjät A ja B** (Ylivieska) vastustavat kannanotossaan jätelaitoksen laajennusta lähelle asutusta (vain 1,2 km). Suunnitteilla oleva laajennuspaikka nykyisen jätelaitoksen yhteyteen on paikkana ahdas ja yksinkertaisesti liian lähellä Ylivieskan keskustaa. Jo nykyinenkin jätekeskus haisee todella pistävästi Ouluntielle ja rautatielle.

**Kannanoton esittäjä C** (Ylivieska) toteaa kannanotossaan, että kaatopaikalta syntyy hajuhaittoja ja pölyä. Virkistyskäyttö Korkeakallion alueella huononee. Marjastus ja sienestys kärsivät. Luonnon monimuotoisuus kärsii. Oulaisten ja Ylivieskan välillä liikenne lisääntyy huomattavasti, kun jäteautot kulkevat muun liikenteen seassa. Muutaman vuoden päästä tilat ovat ahtaat ja laajennusmahdollisuudet ovat rajalliset.

Kaatopaikan rotat ja linnut lähtevät asutuskeskuksiin, kun ruoka loppuu. Samoin laita-alueiden roskaantuminen on ongelma. Ylivieskan kaupunkikuva kärsii, kun matkustajat joutuvat hajujen kanssa tekemisiin saapuessaan Oulaisista Ylivieskaan. Jos jätekeskuksen laajennus aiheuttaa metsätaloudelle haittaa, on se korvattava täysimääräisenä.

**Kannanoton esittäjä D** (Ylivieska) toteaa kannanotossaan, että selostuksessa olemassa olevia ongelmia ja annettuja lausuntoja on vähätelty ja niitä pidetään vain paikallisten asukkaiden turhina pelkoina ja ennakkoluuloina.

Arviointiohjelmassa mainitaan jätteiden määrän vähentyminen ja kierrätyksen ja synty-paikkalajittelun tehostaminen. Niistä ei kuitenkaan ole esitetty konkreettista suunnitelmaa. Jätteen määrän väheneminen ilman massiivista tiedottamista ja ennen muuta, ilman ”keppiä tai porkkanaa” tuskin onnistuu.

Sekä asuinpaikan (Järviperä/Ylivieska) että työpaikan (virastotalo/Ylivieska) sijainnin vuoksi kannanottaja kokee nykyisin suurimmaksi ongelmaksi hajuhaitan. Kuvottavan hajun alue on noin kilometrin matkalla kaatopaikan kohdalla. Hajun määrä viimeisen puolen vuoden aikana on lisääntynyt ja hajualue ulottuu toisinaan jo Ylivieskan keskustan alueelle. Mikäli jätekeskus laajenee, hajuhaitta-alue laajenee nykyisestä.

Kokemukset muualta (suurista jätekeskuksista muualta Suomessa) ovat kuitenkin antaneet viitteitä siitä, että biojätteen samoin kuin muunkaan jätteen käsittely ei ole niin hajutonta kuin tässä arviointi selonteossa annetaan ymmärtää.

Jätekeskusta ei pidä rakentaa näin lähelle asutusta ja Ylivieskan keskustaa. Jätekeskus sijainnillaan estää kaupungin laajenemisen pohjoisen suuntaan ja samalla jätekeskuksen taakosten kylien kehittymisen. Mikäli Jätekeskus rakennetaan kaupunkilaisten vastustuksesta huolimatta, lupaehdoissa/päätöksissä tulee vaatia biojätteen käsittelylle vähimmilläänkin laitostainen käsittely. Mädättäminen (ilman laitosta ja poistoilman polttoa) ja aumakompostointi on ehdottomasti kiellettävä alueella.

Muilta osin kannanottajan esittämät mielipiteet yhtyvät Kankaan Nuorisoseura ry:n ja 307 ylivieskalaisen kannanottoon.

**Kannanoton esittäjän E** (Ylivieska) kannanotto sisältää samat asiat kuin Kankaan Nuorisoseura ry:n, 307 ylivieskalaisen ja kannanoton esittäjän D kannanotoissa.

**Kannanoton esittäjä F ja 35 muuta kannanoton allekirjoittajaa Haapavedeltä** esittävät, että arviointiselostuksessa on huomioitu kaikki keskeiset asiat lukuun ottamatta kannattavuuslaskelmia ja työllisyysvaikutuksien arviointia. Muilta osin kannanoton esittäjät uusivat arviointiohjelman yhteydessä esittämänsä kielteisen kannanoton Haapavedelle suunnitellulle jätekeskukselle. Tarkemmin kannanotto on referoitu yhteysviranomaisen lausunnossa arviointiohjelmasta.

## YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

### Hankekuvaus

Arviointiselostusta on täydennetty osittain yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti. Selostuksessa esitetään selkeästi, mitkä jätejakeet hyödynnetään materiaalina ja energiana. Hankkeen kuvauksessa ei kuitenkaan tuoda edelleenkaan selkeästi esiin, mitkä jätteet tullaan loppusijoittamaan tulevan jätekeskuksen alueelle.

## Vaihtoehtojen käsittely

Ylivieskan vaihtoehdossa esitetään kolme sijoitusvaihtoehtoa, Haapaveden vaihtoehto on säilynyt ennallaan. Tarkastelussa on myös nollavaihtoehtona.

Biojätteen ja lietteen käsittelyn toiminnallisten vaihtoehtojen kuvauksessa on epätarkkuutta. Arviointiohjelmassa ja selostuksen vaihtoehtoja käsittelevässä osassa ensimmäisenä vaihtoehtona on erilliskerätyn biojätteen ja lietteen kompostointi kompostointilaitoksessa tai mädätys mädättämössä. Toisena vaihtoehtona esitetään niiden siirtokuormista muualle käsiteltäväksi. Hankekuvauksessa (3.5.5) tarkastellaan ensimmäisenä vaihtoehtona biojätteen ja lietteen kompostointia tai mädätystä, kuten vaihtoehtotarkastelussa. Sen sijaan toisessa vaihtoehdossa tarkastellaan vain erilliskerätyn biojätteen siirtokuormausta. Lietettä ei ilmeisesti tässä vaihtoehdossa käsitellä lainkaan jätealueella.

## Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Arviointiselostuksessa on kuvattu arviointimenetelmät ja käytetyt aineistot. Tarkastelualue on kuvattu sanallisesti. Lähimmät häiriintyvät kohteet on esitetty karttatarkasteluna.

Arviointiselostuksen jättöpäivän jälkeen 17.2.2005 ympäristöministeriö on vahvistanut Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan. Samalla vahvistettiin seutukaavan kumoaminen. Uudessa maakuntakaavassa Ylivieskan sijoituspaikka on osoitettu jätteenkäsittelyalueeksi.

Merkittävin jätekeskuksen toiminnan aikainen, ympäristöön kohdistuva vaikutus on alueelta poisjohdettavien vesien vaikutus alapuoliseen vesistöön. Arviointiselostuksessa on esitetty kaatopaikkavesien orgaaninen ja ravinnekuormitus ja sen vaikutus alapuolisessa vesistössä, sen sijaan muiden haitta-aineiden tarkastelu on jäänyt teoreettiseksi. Laimeiden hulevesien raskasmetalli- ja muiden haitta-aineiden kuormituksesta ei ole esitetty minkäänlaista arviota.

Ihmisiin kohdistuvat merkittävimmät vaikutukset ovat hajuhaitta, melu, rajoitukset ympäröivälle maankäytölle, pöly ja roskaantuminen. Koska hajuhaitta on tärkein ihmisiin kohdistuva vaikutus, sitä olisi tullut tarkastella arviointiselostuksessa esitettyä perusteellisemmin. Olisi tullut käyttää hajun leviämistarkastelua eri tuuliolosuhteissa biojätteen ja lietteen käsittelyn eri toiminnallisissa vaihtoehdoissa. Tarkastelussa tulisi huomioida myös syntypaikkalajitellun yhdyskuntajätteen siirtokuormauksessa syntyvä hajuhaitta

Pölyn vaikutukset ovat paikallisia ja lähinnä vain jätekeskuksen alueella. Kuitenkin rakennusjätteen murskauksessa ja pilaantuneiden maiden käsittelyalueelta syntyvät pölyt, jotka voivat sisältää raskasmetalleja ja muita haitta-aineita, tulisi huomioida ns. puhtaita vesiä tarkasteltaessa.

Liikennettä on tarkasteltu vain sijoituspaikkojen välittömässä läheisyydessä. Arviointiselostuksessa olisi kuitenkin tullut esittää kuljetusreitit ja mahdolliset vaihtoehtoiset reitit karttaesityksinä, jolloin olisi paremmin pystytty hahmottamaan myös liikenteen kokonaisvaikutukset.

Arviointiselostuksessa on esitetty jätealueella tapahtuvien toimintojen riskit ja häiriötilanteet sekä niiden torjuminen. Vesienkäsittelyyn liittyvissä riskeissä olisi tullut tarkastella myös hyötyjätealueella ja siirtokuormaustalueella tapahtuvat onnettomuudet ja niiden torjunta.

Hankkeen toteuttamatta jättämisen (VE0) ympäristövaikutukset on myös tarkasteltu. Arviointiselostuksessa todetaan, että noin 100 000 asukasta kohden tarvitaan jatkossakin ainakin jätteen loppusijoitus ja tarvittavat siirtokuormaustpalvelut eli vaihtoehto VE0 todetaan lähinnä teoreettiseksi vaihtoehdoksi.

## **Vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus**

Arviointiselostuksessa on esitetty vaihtoehtojen sijoituspaikkojen vertailu sekä sanallisesti ja taulukkomuodossa. Maakuntakaavan vahvistaminen ei muuta paikkavaihtoehtojen järjestystä, se kylläkin vahvistaa Ylivieskan vaihtoehtoa.

Hajuhaitan vaikutusta on käsitelty biojätteen käsittelyn yhteydessä. Toiminnallisten vaihtoehtojen vertailussa on huomioitu myös toimintojen vaatima pinta-ala, jätevesien määrä ja liikenteen vaikutukset. Selostuksessa ei ole vedetty yhteen vertailun tuloksia.

Hankkeen toteuttamiskelpoisuutta on arvioitu yhteiskunnallisen, teknisen, ympäristöllisen ja sosiaalisen soveltuvuuden kannalta. Hajuhaittojen suppean tarkastelun johdosta johtopäätöksenä on, että kaikki sijoitus- tai toiminnalliset vaihtoehdot tai niiden yhdistelmät ovat toteuttamiskelpoisia.

Arviointiselostuksessa on esitetty epävarmuudet, jotka voivat vaikuttaa vaikutusten arviointiin ja tehtyihin johtopäätöksiin. Tässä yhteydessä on esitetty ne aihealueet, joista myös yhteisviranomaisen kaipaa tarkennuksia ja lisäselvityksiä jatkosuunnittelussa ja ympäristölupahakemuksen valmistelussa: jätevesien muodostuminen, määrä, käsittely ja johtaminen sekä hajujen syntyminen ja niiden leviäminen suhteessa asuin- ja virkistysalueisiin.

## **Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen**

Arviointiselostuksessa haitallisten vaikutusten ehkäiseminen on esitetty hankekuvauksen ja vaikutustarkastelun yhteydessä lähinnä onnettomuusnäkökulmasta.

## **Seuranta**

Arviointiselostuksessa on esitetty seurannan periaatteet. Keskeisiksi seurattaviksi kohteiksi esitetään vesi- ja ilmapäästöjä sekä melua. Selostuksessa esitetään periaatteet ympäristövaikutusten seurantaohjelmasta, jota tarkennetaan ja täsmennetään ympäristölupahakemuksen yhteydessä.

Jätevesien tarkkailussa kuormituksen lisäksi tulee tarkkailla myös vesistövaikutuksia. Hajutarkkailu tulee toteuttaa.

## **Osallistuminen**

Arviointiselostuksessa on kuvattu arviointimenettely ja osallistumisjärjestelyt.

Arviointiohjelman ja -selostuksen esittelytilaisuudet pidettiin molemmilla vaihtoehtoisilla sijoituspaikkakunnilla Ylivieskassa ja Haapavedellä. Ohjelman esittelytilaisuudessa oli 27 ja selostuksen esittelytilaisuudessa 67 osanottajaa. Arviointiohjelman tuli neljä ja -selostukseen kahdeksan kannanottoa. Vaihtoehtoa 1 vastustavassa kannanotossa oli yhteensä 307 allekirjoittajaa.

## **Raportointi**

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on helppolukuinen, selkeä ja ymmärrettävä. Selostuksesta on laadittu tiivistelmä, joka antaa kokonaiskäsityksen arvioitavasta hankkeesta ja vaihtoehtoista, jätteenkäsittelykeskuksen ympäristövaikutuksista ja vaihtoehtojen vertailusta. Tiivistelmä täyttää YVA-asetuksen 12 §:n tarkoittaman yleistajuisen ja havainnollisen yhteenvedon vaatimukset.

## **Yhteenvedo ja arviointiselostuksen riittävyys**

Arviointimenettely on toteutettu ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisesti. Arviointiselostuksessa on esitetty YVA-asetuksen 11 ja 12 §:ssä edellyttämät asiat.

Arviointiselostus antaa edellytykset hankkeen sijoituspaikkaa koskevalle päätöksenteolle. Sen sijaan toiminnallisten vaihtoehtojen valinta edellyttää lisäselvityksiä ja -tarkasteluja.

Biojätteen ja lietteen käsittelyn toteuttamista varten yhtiön tulee selvittää hajujen muodostuminen ja niiden ehkäiseminen sekä hajujen leviäminen suhteessa erityisesti ympäröiviin asuin- ja virkistysalueisiin.

Arviointiselostuksessa biojätteen ja lietteen vaihtoehtoisten käsittelyjen esittämien kahdessa eri muodossa on vaikeuttanut mm. jätevesien johtamisen ja käsittelyn ymmärtämistä. Tältä osin selostusta tulee tarkentaa ennen vesienkäsittelymenetelmän ratkaisua. Myös jätevesien sisältämien raskasmetallien ja haitta-aineiden määrät, johtaminen ja käsittelymenetelmiä tulee tarkentaa.

Tieliittymää suunniteltaessa tulee huomioida Oulun tiepiirin lausunto.

## LAUSUNNOSTA TIEDOTTAMINEN

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon sekä kopiot arviointiselostuksesta annetuista lausunnoista ja kannanotoista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot ja kannanotot säilytetään ja arkistoidaan Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja kannanottojen esittäjille, jos kannanotoissa on esitetty yhteystiedot.

Lausunto on nähtävillä yhden kuukauden ajan 2.5.2005 alkaen Ylivieskan ja Haapaveden kaupungintaloilla, Jokilaaksojen Jäte Oy:n toimistossa sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Se löytyy myös ympäristökeskuksen internetsivuilta osoitteesta: [www.ymparisto.fi/ppo](http://www.ymparisto.fi/ppo) > Ympäristönsuojelu > Ympäristövaikutusten arviointi > Päättäneet YVA-hankkeet > ”Jokilaaksojen Jäte Oy:n jätekeskus, Oulu”.

Ympäristökeskuksen johtaja

Mauno Rönkkömäki

Vanhempi insinööri

Anna Marttila

## Suoritemaksu

6 720 euroa

## Tiedoksi

Ympäristöministeriö  
Suomen ympäristökeskus  
Ylivieskan kaupunki  
Ylivieskan kaupungin ilmoitustaulun hoitaja  
Haapaveden kaupunki  
Haapaveden kaupungin ilmoitustaulun hoitaja  
Alavieskan kunta  
Haapajärven kaupunki  
Himangan kunta  
Kannuksen kaupunki  
Merijärven kunta

Nivalan kaupunki  
Oulaisten kaupunki  
Piippolan kunta  
Pulkkilan kunta  
Pyhäjoen kunta  
Pyhäjärven kaupunki  
Pyhännän kunta  
Sievin kunta  
Toholammin kunta  
Länsi-Suomen ympäristökeskus  
Pohjois-Pohjanmaan liitto  
Etelä-Pohjanmaan liitto  
Oulun lääninhallitus/sosiaali- ja terveysosasto  
Oulun tiepiiri  
Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry  
Vattukylän kylätoimikunta  
Kankaan Nuorisoseura ry  
Kannanottojen esittäjät

### **Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku**

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1237/2003) olevan alueellisen ympäristökeskuksen maksullisia suoritteita koskevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän tai oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen postiosoite on PL 124, 90101 OULU ja käyntiosoite Isokatu 9, Oulu.